

OŠ Podturen

Katolički vjeronauk

Vjeroučitelj: Alen Sambolec

KRITERIJI VREDNOVANJA NASTAVE

KATOLIČKOG VJERONAUKA

(1. – 8. RAZREDA)

Vrednovanje u odgojno-obrazovnom radu integralni je dio njegove organizacije, sadržaja i karaktera, ali istodobno rezultat toga rada.

Izrazi koji se u ovim kriterijima koriste za osobe u muškom rodu neutralni su i odnose se na muške i ženske osobe.

Vrednovanje se sastoji od sustavnoga procjenjivanja postignuća učenika u odnosu na temeljna načela kurikulumu, vrijednosti, ciljeva, osobito odgojno-obrazovnih ishoda učenja. Vrednovati možemo svaki postupak, tijek, proces, rezultat ili ishod škole, učenika i učitelja. Vrednovanje je zahtjev odgoja. Osnovna uloga vrednovanja je procjena i unapređivanje odgojno-obrazovnog rada.

Vrednovanje u Katoličkom vjeronauku ostvaruje se primjerenim postupcima za prosudbu postignutih rezultata vjeronaučnih susreta, osobito što se tiče ostvarenosti postavljenih ishoda u komuniciranju s odabranim sadržajima te u doživljajnom, spoznajnom i djelatnom primanju i osobnom prihvaćanju određenih sadržaja u svakodnevnom životu. Vrednovanje je bitna dimenzija odgojno-obrazovnog procesa.

Temeljni elementi u učenju i poučavanju vjeronauka usko su povezani s domenama, tematskim sadržajima i ishodima učenja.

Elementi vrednovanja:

- **Znanje** – usvajanje, interpretiranje, razumijevanje i argumentiranje temeljnih činjenica, pojmova, događaja i tekstova na razini zadanih domena i definiranih odgojno-obrazovnih ishoda učenja koji odražavaju njihovu složenost na spoznajnom, doživljajnom i djelatnom planu.

- **Stvaralačko izražavanje** – stavljajući naglasak na učenikovo stvaralaštvo koje zahtijeva zalaganje i druge njegove sposobnosti i mogućnosti da usvojene spoznaje, znanja, stavove i vrijednosti poveže s vlastitim iskustvom, učeniku se omogućava da u procese učenja i iskazivanja naučenoga kreativno uključi različite stvaralačke aktivnosti (usmeno, pisano, likovno, glazbeno, digitalno, scensko...).

- **Kultura međusobnoga komuniciranja** – Katolički vjeronauk ovom obliku vrednovanja pridaje posebno mjesto i važnost jer njime, trajno povezujući odgojne i obrazovne ciljeve i ishode učenja, osnažuje odgojnu dimenziju učenja i izražavanja učenika. Budući da odgojnu razinu koja obuhvaća afektivno i djelatno područje ljudskoga života i potrebu izgradnje stavova i vrijednosti u cjelini školskoga kurikulumu, odgojne ishode i postignuća vežemo uz učeničku spoznaju, znanje i izražavanje o stavovima i vrijednostima, ponašanju i djelovanju, i tako ih i vrednujemo.

Načini praćenja:

USMENO PROVJERAVANJE može se provoditi tijekom svakog nastavnog sata. Ukoliko učenik kroz nastavni sat točno i često odgovara na postavljena pitanja može također biti ocijenjen. Ocjena je javna uz obrazloženje učitelja.

Usmeno:

- usvojenost nastavnih sadržaja
- razumijevanje pročitaneog teksta
- interpretativno čitanje i analiza biblijskog teksta
- pričanje i prepričavanje

Pismeno:

- ispiti znanja
- vježbenica
- nastavni listići

PISANA PROVJERA provodi se zadacima objektivnog tipa kako bi se utvrdilo poznavanje i razumijevanje pojmova i činjenica ili zadacima primjene naučenog. Moguće vrste zadatka su: kratki odgovor, dopunjavanje, alternativni izbor, višestruki izbor, povezivanje, definicija..

Kriterij vrednovanja pisanih provjera znanja:

90 – 100 %	riješениh zadataka – odličan (5)
77 – 89 %	riješениh zadataka – vrlo dobar (4)
64 – 76 %	riješениh zadataka – dobar (3)
50 – 63 %	riješениh zadataka – dovoljan (2)
do 49 %	riješениh zadataka – nedovoljan (1)

U imenik se piše nadnevak, broj bodova, a u rubriku ocjena. Učenik negativnu ocjenu iz pisane provjere ispravlja na jednom od sljedećih satova usmeno ili pismeno te se stavlja bilješka - nadnevak uz komentar; ispravak pisane provjere i evidentira se u rubriku.

Vrednovanje se ostvaruje tijekom cijeloga nastavnog procesa (na svakome nastavnom satu) te uključuje praćenje učenika u procesu učenja, uočavanje mogućih poteškoća, pružanje potpore u vidu poboljšanja učenja radi boljega postignuća ishoda učenja.

Vrednovanje u nastavnome predmetu Katolički vjeronauk nema za cilj samo postignuće brojčanih ocjena, nego je ono ponajprije usmjeravanje i motiviranje učenika za procese razumijevanja, reflektiranja, kritičkoga i kreativnoga promišljanja te samovrednovanja.

ZNANJE

- Provjerava se usvojenost znanja, vještina i stavova propisanih Kurikulumom nastavnog predmeta Katolički vjeronauk.

Usvojenost sadržaja na:

- spoznajno-informativnoj razini
- doživljajno-iskustvenoj razini
- djelatno-iskustvenoj razini

Usmeno i pismeno vrednovati mjerljive sadržaje, snalaženje i povezivanje gradiva, analiziranje, opisivanje i objašnjavanje sadržaja, aktualizacije.

ODLIČAN (5)
Učenik:
- izvrsno i bez poteškoća svladava postavljene ciljeve, zadatke i nastavne sadržaje koje reproducira i stvaralački ih primjenjuje
- usvaja sadržaje s potpunim razumijevanjem na razini samostalne primjene
- usvojene nastavne sadržaje iznosi točno, logički i s razumijevanjem
- vrlo dobro povezuje naučeno sa svakidašnjim životom
- nastavni sadržaj izlaže s puno detalja
- samostalno izvodi pravila i zaključke,
- ima razvijenu sposobnost kritičkog mišljenja,
- izražava vlastite stavove i mišljenja,
- razvijene sposobnosti u otkrivanju dubljih značenja teksta,
- učenik ima sposobnosti dubljega doživljavanja i spoznavanja otajstava i nauka Crkve,
- posjeduje izrazite sposobnosti u interpretaciji biblijskoga teksta
- svoje znanje primjenjuje u pisanom i usmenom izražavanju, bez pomoći nastavnika
- je samoinicijativan i odlično se snalazi u opširnosti sadržaja

VRLO DOBAR (4)
Učenik:
- uglavnom točno i uspješno usvaja propisane teme i sadržaje te ih vrlo dobro povezuje sa svakidašnjim životom
- svoje znanje primjenjuje u pismenom i usmenom izražavanju uz mali poticaj/pomoć nastavnika
- postavljene ciljeve, zadatke i nastavne izazove savladava s manjim odstupanjima i greškama
- usvojene nastavne sadržaje iznosi s razumijevanjem i svjesno usvaja znanje, ali uz poneku pogrešku i nesigurnost
- s manjim odstupanjima izvodi i primjenjuje sve zadane aktivnosti
- naučeno gradivo interpretira gotovo samostalno

DOBAR (3)
Učenik:
- djelomično usvaja programske sadržaje te ih iznosi parcijalno i nepotpuno
- djelomično poznaje i prepoznaje obrađene sadržaje, ali ih ne povezuje u logičnu cjelinu
- sposobnost primjenjivanja usvojenog sadržaja je na prosječnoj razini, nesamostalno i uvijek uz pomoć vjeroučitelja

DOVOLJAN (2)
Učenik:
- parcijalno i uz velike greške usvaja i iznosi vjeronaučne sadržaje (otežano usvaja nastavne sadržaje)
- poznaje sadržaje na razini prepoznavanja, potrebna je velika pomoć vjeroučitelja
- prisjeća se osnovnih pojmova uz pomoć vjeroučitelja
- temeljne biblijske događaje iznosi nesamostalno i uz velika odstupanja
- potreban stalan poticaj i pomoć
- teško izdvaja bitno u rečenici i tekstu
- čitanje biblijskog teksta ne prati razumijevanje
- s teškoćom primjenjuje nastavne sadržaje u konkretnim situacijama
- veći dio vremena zastajkuje, ne dovršava rečenice i govori nerazumljivo

NEDOVOLJAN (1)
Učenik:
- ni uz pomoć vjeroučitelja učenik ne prepoznaje osnovne sadržaje, ne prepoznaje osnovnu tematiku
- neusvojenost osnovnoga sadržaja i ključnih pojmova
- netočno, bez razumijevanja, nelogično i nesuvislo rješava pismene i usmene zadatke
- nije usvojio minimum znanja, ne zna opisati nijedan biblijski lik, ne poznaje osnovne biblijske sadržaje
- ne zna izvesti, objasniti ili dati primjer iz najosnovnijih vjeronaučnih sadržaja
- ne zna primijeniti minimum stečenih znanja, niti uz poticaj i pomoć vjeroučitelja

STVARALAČKO IZRAŽAVANJE

- Usmeno, pisano, likovno, scensko i glazbeno izražavanje

ODLIČAN (5)
Učenik:
- ističe se u interpretativnom čitanju biblijskih i književno umjetničkih tekstova
- slikovito prepričava biblijski događaj; koristi bogat rječnik i uspješno povezuje biblijski sadržaj s drugim sličnim sadržajima
- izrazito uspješan u scenskom prikazu biblijskih tekstova, lako se uživljava u ulogu i uspješno tumači poruku biblijskog ili drugog književno-umjetničkog djela
- kreativan u pismenom i likovnom izražavanju- ima lijep pismeni izričaj, izrazite sposobnosti za likovno izražavanje
- jasno objašnjava određene sadržaje, uspješno koristi primjere, slikovne ili video ilustracije, slika-priču, strip, ilustraciju, rado proširuje temu (prezentacije, plakat i sl.)
- sustavno bilježi sadržaj u bilježnici, uredan i kreativan
- rado koristi likovno/glazbeno izražavanje, koje je u skladu s usvojenim sadržajima i spretno oblikovano
- posebne sposobnosti za glazbeni izričaj
- učenik je uspješan i kreativan u simboličkom izražavanju/govoru
- ima izrazitu sposobnost zamišljanja, asociiranja i logičkog povezivanja sadržaja u usmenom izražavanju (slušanja, govorenja, uspoređivanja)
- posjeduje osjetljivost i otvorenost za transcendentno što pokazuje kroz izrazito uspješno sudjelovanje u likovnom/pisanom/scenskom stvaralačkom izražavanju
- izrazito kreativan i komunikativan
- vrlo uspješan u komuniciranju s raznovrsnim medijima
- u kreativnom izražavanju uočljiva je jasna poruka, radovi su uredni i pregledi i pravilno koristi sredstva i metode rada
- samostalno, razumljivo i argumentirano obrazlaže svoje mišljenje, rado sudjeluje u različitim oblicima stvaralačkog izražavanja i daje inicijative, ističe se po iscrpnosti, uspješnosti i kreativnosti, drži se zadane teme i uočava bit sadržaja, sposoban je s kršćanskog stajališta kritički propitivati i prosuđivati različite oblike mišljenja i ponašanja.

VRLO DOBAR (4)
Učenik:
- rado prihvaća sudjelovanje u različitim oblicima stvaralačkoga izražavanja, uglavnom se izražava gramatički pravilnim i razumljivim rečenicama, solidno se služi religioznim rječnikom, ima solidnu sposobnost komunikacije vjerskih sadržaja i koreliranja naučenoga.
- posjeduje vrlo dobru sposobnost zamišljanja, opisivanja i asociranja sadržaja
- ima razvijene sposobnosti stvaralačkog izražavanja, ali ih ne koristi u potpunosti
- redovito traži kreativni izazov, dobro uočava i otkriva nove detalje i situacije unutar obrađenog sadržaja, uz manju pomoć nastavnika
- u ostvarivanju kreativnih zadataka nedostaju detalji, povezanost i urednost
- ima volju za rad, ali tijekom rada traži upućivanje u temu i način realizacije zadatka
- ima vrlo dobar pismeni izričaj - samostalno se izražava, no pritom napravi poneku pogrešku u izražavanju
- uz mali poticaj postiže bolje i konkretnije rezultate u različitim oblicima stvaralaštva

DOBAR (3)
Učenik:
- ima razvijene stvaralačke sposobnosti, ali se nerado prepušta kreativnom radu
- je nesiguran u sebe i svoje sposobnosti pa slabije sudjeluje u pojedinim aktivnostima, treba dodatni poticaj i ohrabrenje u radu
- ne ulaže dovoljno truda u izvršavanju zadanih aktivnosti, zadatke izvršava djelomično i nedovoljno savjesno
- nije potpuno samostalan u iznošenju vlastitih asocijacija, opisa događaja
- samo povremena zainteresiranost za pismeni, glazbeni i likovni izričaj odnosno komunikaciju sa raznovrsnim medijima
- povremeno i sa djelomičnom pažnjom uključuje se u interpretaciju biblijskih tekstova i simbolike, samo ponekad i uz poticaj izražava vlastite stavove i mišljenja
- nedostaje jasnoća u izričaju, slabije uočava bit sadržaja, teže pokazuje i artikulira svoje sposobnosti
- uočava i otkriva nove situacije unutar obrađenog sadržaja te taj sadržaj može interpretirati tek uz veliku pomoć nastavnika

DOVOLJAN (2)
Učenik:
- ne pokazuje interes prema stvaralačkom izražavanju, ali reagira na poticaj vjeroučitelja
- je nesamostalan u iznošenju vlastitih asocijacija, opisa događaja
- uz pomoć i vođenje vjeroučitelja, učenik zna parcijalno iznijeti sadržaje
- ima poteškoće u oblikovanju misli u rečenici i sadržaju
- vrlo teško i uz pomoć nastavnika može interpretirati biblijski i drugi sadržaj.
- vrlo se teško snalazi u pisanom, glazbenom i likovnom izričaju, izrazito površan u stvaralačkom izražavanju
- vrlo rijetko ili gotovo nikad ne izlaže vlastite stavove i mišljenje
- potrebno stalno ohrabrenje, poticaj i pomoć u komunikaciji sa raznovrsnim medijima
- pokazuje slabo zanimanje za kreativni rad, treba ga često poticati
- je nesamostalan u pismenom izražavanju, jedino uz pomoć vjeroučitelja svoja razmišljanja zna prenijeti u pismenu formu molitve ili sastavka
- nesavjestan i neredovit u svim oblicima izražavanja, radovi često neuredni i nedovršeni

NEDOVOLJAN
Učenik:
- niti uz pomoć vjeroučitelja ne iznosi zadane opise, iskustva, asocijacije
- ne pokazuje volju za stvaralačkim izražavanjem (pismeno, glazbeno, likovno), što najčešće prati i nedostatak pribora za rad
- ima slab interes, ne sudjeluje u pričanju, prepričavanju i opisivanju, a često i odbija vjeroučiteljev poticaj
- uopće se ne trudi realizirati temu zadatka (prezentacija, video uradak, strip i dr.)
- nisu razvijene sposobnosti za komunikaciju s medijima
- niti uz pomoć vjeroučitelja ne iznosi svoje osjećaje, razmišljanja u pismenom obliku,
- ne pokazuje volju za bilo kakvim pozitivnim izražavanjem u nastavnom procesu

KULTURA MEĐUSOBNOG KOMUNICIRANJA

USVAJANJE SUSTAVA VRIJEDNOSTI ODNOS PREMA DRUGIMA

- Kultura komuniciranja prema svim sudionicima susreta uključuje: finoću, pažnju, poštovanje, iskrenost, slobodu, kreativnost, uključivanje učenika u razne oblike rada, motiviranost na satu, marljivost u izvršavanju postavljenih zadataka.

ODLIČAN (5)
Učenik:
- aktivno sluša, ima razvijene vlastite stavove i predodžbe, tolerantan je i poštuje različita mišljenja
- aktivno sudjeluje u nastavnom procesu, zainteresiran za rad, traži izazove, pažljivo sluša
- svojim ponašanjem prati svoj odličan usmeni izričaj
- kod učenika se opaža spremnost življenje po vjeri
- svoje mišljenje izražava korektno i s poštovanjem, poštuje dogovorene vrijednosti i pravila ponašanja
- s poštovanjem se i vrlo uzorno odnosi prema vjeroučitelju, izvrsno surađuje s ostalim učenicima i vjeroučiteljem, s poštivanjem odnosi prema kršćanskim vrijednostima.
- uzornim ponašanjem vrlo pozitivno djeluje na druge učenike
- otvoren za suradnju, razgovor i razumijevanje
- poštuje pravila timskog rada
- rado i s ljubavlju pomaže drugima
- uvažava druge i prihvaća njihove ideje
- surađuje i pomaže drugima, prema drugima se odnosi s poštovanjem
- tolerantan, uljudan i pristojan u komunikaciji
- pazi na izražavanje, otvoren, susretljiv i plemenit
- pouzdan, gradi međuljudske odnose, suosjećajan, pazi na svoje i tuđe stvari
- uočava i prepoznaje važnost suradnje, dijaloga, prihvaćanja različitosti i to primjenjuje u svome životu

VRLO DOBAR (4)
Učenik:
- svoje mišljenje uglavnom izražava korektno i s poštovanjem, ponekad ne poštuje potpuno dogovorene vrijednosti i pravila ponašanja
- svoj govor uglavnom spretno oblikuje u skladu s naučenim i integriranim u svoju osobnost
- ima razvijene sposobnosti slušanja, razgovora, suradnje i pomaganja drugima, korektan odnos prema sudionicima nastavnoga procesa te uglavnom vrlo lijepo surađuje s vjeroučenicima i vjeroučiteljem
- povremeno ga/ju treba poticati na poštovanje, ljubaznost, suradnju, razgovor i razumijevanje prema drugim sudionicima nastavnog procesa
- uočava i prepoznaje važnost suradnje, dijaloga, prihvaćanja različitosti i to uglavnom često primjenjuje u svome životu

DOBAR (3)
Učenik:
- svoje mišljenje ne izražava uvijek korektno i s poštovanjem
- ne poštuje u cijelosti dogovorene vrijednosti i pravila ponašanja
- nesklon izricanju vlastitih mišljenja i stavova
- treba poticati pozitivnu verbalnu i neverbalnu komunikaciju
- treba razvijati pozitivan odnos prema radu i zalaganju na vjeronaučnom susretu
- treba raditi na kulturi slušanja i nenasilnog rješavanja sukoba
- u usmenom izričaju i ponašanju nerijetko se pojavljuju neprimjereni oblici, ali se, na pozitivan poticaj, učenik voljan mijenjati
- ponekad ometa zajednički rad drugih učenika ili rad drugih učenika i učitelja
- često je potreban poticaj na poštovanje, ljubaznost, suradnju prema drugim sudionicima nastavnog procesa
- u razrednim raspravama sudjeluje na poticaj vjeroučitelja
- često ne poštuje pravila timskog rada
- teško prihvaća suradnju i dogovor u grupi
- djelomično uočava i prepoznaje važnost suradnje, dijaloga, prihvaćanja različitosti i to ponekad primjenjuje u svome životu

DOVOLJAN (2)
Učenik:
- kod učenika treba poticati pozitivnu verbalnu komunikaciju
- treba ga poticati na pozitivan odnos prema radu i zalaganju na vjeronaučnom susretu
- u komuniciranju i ophođenju učenika nerijetko se pojavljuju neprimjereni izrazi, a učenik teško prihvaća poticaj
- gotovo uopće ne ostvaruje suradnju s drugim vjeroučenicima i vjeroučiteljem, često ometa rad ili se nepristojno ponaša na satu
- redovito ga/ju treba poticati na poštovanje, ljubaznost, suradnju prema drugim sudionicima nastavnog procesa
- često nezainteresiran za komunikaciju s okolinom
- introvertiran
- ponekad ulazi u sukobe – često ih rješava na negativan način
- teško uspostavlja pozitivnu verbalnu i neverbalnu komunikaciju s vjeroučiteljem i ostalim vjeroučenicima
- teže uočava i prepoznaje važnost suradnje, dijaloga, prihvaćanja različitosti i to slabije primjenjuje u svome životu

NEDOVOLJAN (1)
Učenik:
- i nakon poticaja svoje mišljenje izražava nekorektno, odbija poštovati dogovorena pravila i vrijednosti
- uvijek dekoncentriran, pažnje usmjerene na vlastite aktivnosti, čime ometa i druge u radu
- problem sa poštivanjem autoriteta i odnosima sa drugim učenicima
- prkosi, često ulazi u sukobe, ponekad agresivan
- prevladava negativna verbalna i neverbalna komunikacija
- nimalo ne poštuje pravila komunikacije, redovito pokazuje neprimjereno ponašanje prema sudionicima nastavnog procesa
- u komuniciranju i ophođenju neizostavno koristi neprimjereni rječnik i elemente koji nisu u duhu vjeronaučnog predmeta - ne prestaje ni na vjeroučiteljevu opomenu
- ne ostvaruje nikakvu suradnju s drugim učenicima i vjeroučiteljem
- često ometa komunikaciju u razredu, neprimjereno se ponaša i potiče druge na neposluh
- namjerno uništava školsku imovinu i/ili imovinu drugih učenika
- nedostaje mu odnos poštivanja prema kršćanskim vrijednostima

Zaključna ocjena

Na kraju školske godine donosi se zaključna ocjena koja ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena, već je odraz cjelokupnog rada, učenja, zalaganja i odnosa prema radu kroz cijelu školsku godinu. Jedino redovitim praćenjem i provjeravanjem znanja raznim oblicima, metodama i postupcima te na temelju više elemenata dobivamo objektivniju zaključnu ocjenu koja je u skladu sa stvarnim učeničkim znanjem i zalaganjem tijekom cijele školske godine.